

ZNAČAJ VOČARSTVA

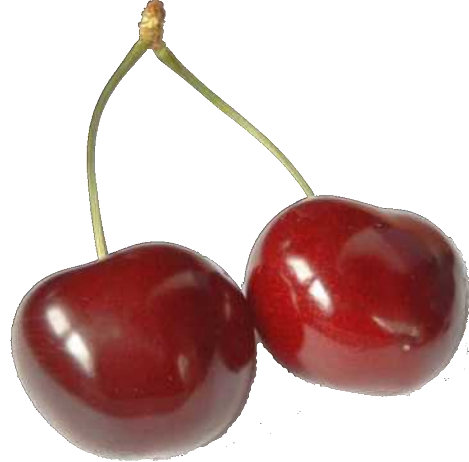

Veliki značaj voćarstva ogleda se u prvom redu u višestrukoj upotrebi voća.

Voće je nezamenljivo za pravilnu ishranu ljudi jer je bogato vitaminima, mineralnim materijama, proteinima, uljem i drugim materijama.

Voće sadrži čitav niz kompleksa vitamina C, A, B1, B2, E, PP i druge. Najbogatije je u vitaminu C, koga najviše ima u mladim plodovima oraha (500 mg/100 gr ploda), a potom u plodovima crne ribizle (oko 300 mg/100 gr ploda). Vitamina E najviše ima u jezgri oraha i lešnika.

Voće sadrži i do 4% mineralnih materija. Najviše ima P i K, potom Ca, Mg, Fe i dr. Joda najviše ima u plodovima trešnje (dnevna potreba ljudskog organizma podmiruje se u jodu sa 50 gr plodova).

Sveži voćni plodovi sadrže najčešće 10 – 15% šećera, a neke vrste južnog voća i znatno više (npr. urme imaju oko 20-25%). Osušeno voće sadrži čak i do 75% šećera (urma, smokva i dr.).

Jezgrasto voće sadrži velike količine ulja (i preko 70%) i proteina (16-22%). Zbog velike količine ulja i proteina jezgrasto voće je vrlo kalorično, npr. 1 kg jezgre daje oko 25000 džula i oko 3,5 puta je kaloričnije od goveđeg mesa.

Sveže voće se koristi u ishrani ljudi tokom cele godine zahvaljujući različitom vremenu zrenja i usavršenom načinu čuvanja.

Voće ima značaja za ljudsku ishranu i kao prerađevina u suvo voće, džemove, kompote, marmelade, pekmeze, voćne salate, voćne sladolede, zamrznuto voće, žele, sirupe, dečja hrana, voćna vina, rakije itd.

Sem toga, proizvodnja i prerada voća zapošljava dosta radne snage, npr. za proizvodnju na 1 ha maline potrebno je preko 2000 radnih časova, dok je za proizvodnju pšenice na istoj površini potrebno svega oko 50 radnih sati.

Voće je važan izvozni artikal. Naša zemlja kao izrazito šljivarska, imala je velike koristi od izvoza voća, naročito šljive po kojoj smo prepoznatljivi. U poslednjih pet godina učešće voća i povrća u ukupnoj strukturi izvoza u Srbiji je na drugom mestu i iznosi 28%, odmah iza žita i prerađevina od žita (32%).

Sa podizanjem savremenih plantažnih zasada sa kvalitetnim sortama, postajemo značajni izvoznici i maline, višnje, kupine. Obzirom na povoljne prirodne uslove za proizvodnju, naročito u svetu deficitarnog voća (jagodasto voće, jezgrasto, kajsija...) naš izvoz voća je moguće veoma povećati.

Proizvodnja voća je jedan od najintenzivnijih oblika poljoprivredne proizvodnje.

Vrednost godišnje proizvodnje npr. sa 1 ha intenzivnog zasada jabuke veća je za oko 15 puta od vrednosti pšenice proizvedene na istoj površini.

U brdskim krajevima voćarska proizvodnja je od velikog značaja, kao i na peskovitim terenima gde ratarske kulture ne mogu uspevati.

Zatim, voćnjaci slabe dejstvo vetra i povoljno utiču na klimu. Takođe, i sa estetske strane doprinose ulepšavanju mesta.

Drvo oraha, duda, trešnje i pitomog kestena je izuzetno cenjeno, i skuplje od mahagonija 2 – 3 puta.

RAZVOJ VOĆARSTVA

Voće je čovek koristio još od najstarijih vremena. Sudeći po sačuvanim crtežima na zidovima starih spomenika (egipatske piramide i dr.) voćke su bile uvedene u kulturu veoma davno. Smatra se da su pre 5000 – 6000 godina voćke gajene u Mesopotamiji, Siriji, Egiptu, Srednjoj Aziji i dr.

Još u to vreme ljudi su znali za neke jednostavne načine vegetativnog razmnožavanja voćaka, kao i za vezu između oprašivanja i oplodnje. Takođe, i tada je bilo poznato kalemljenje voćaka pupoljkom, kao i uticaj podloge na rodnost i dugovečnost okalemljenih stabala. Veoma veliki značaj pridavali su lekovitim svojstvima voća.

GLAVNI VOĆARSKI REONI U SRBIJI

U centralnom delu Srbije glavni voćarski reoni su:

- Jabuka i kruška: Zapadnomoravski, Beogradsko - smederevski, Južnomoravski i Novopazarski, kao i čitava Šumadija.

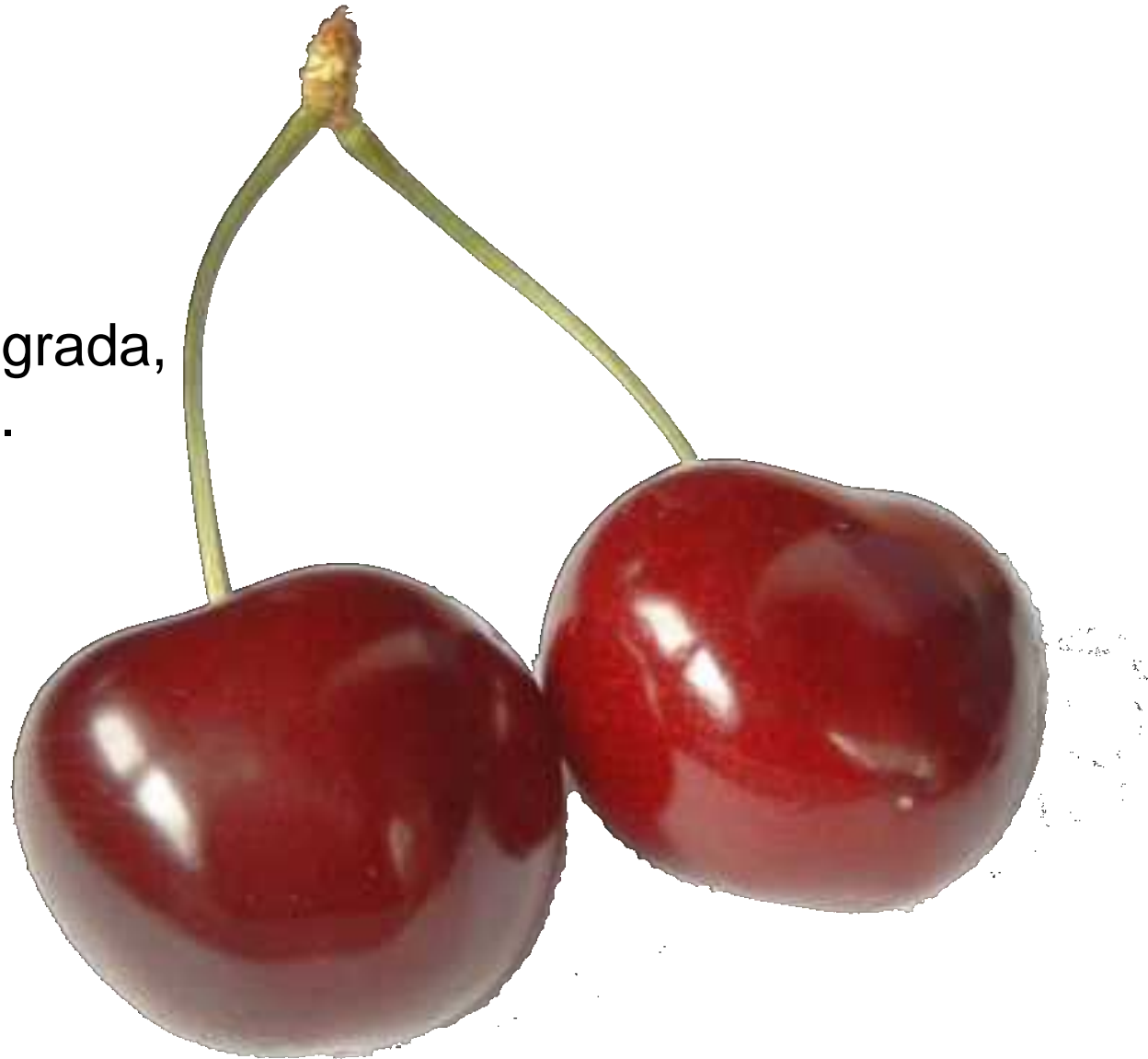

- Šljiva: okolina Valjeva, Pocerina, Zapadnomoravski reon, čitava Šumadija i Podkopaonički reon.

➤ Višnja: okolina Prokuplja, Leskovca, Niša, Knjaževca i Smedereva.

➤ Trešnja: okolina Beograda, Smedereva i Leskovca.

❖ Kajsija: okolina Beograda, Smedereva i manje okolina Čačka.

❖ Breskva: okolina Beograda i Smedereva.

❖ Orah: Timočki, Podrinjski, Zapadnomoravski, Južnomoravski reon i čitava Šumadija.

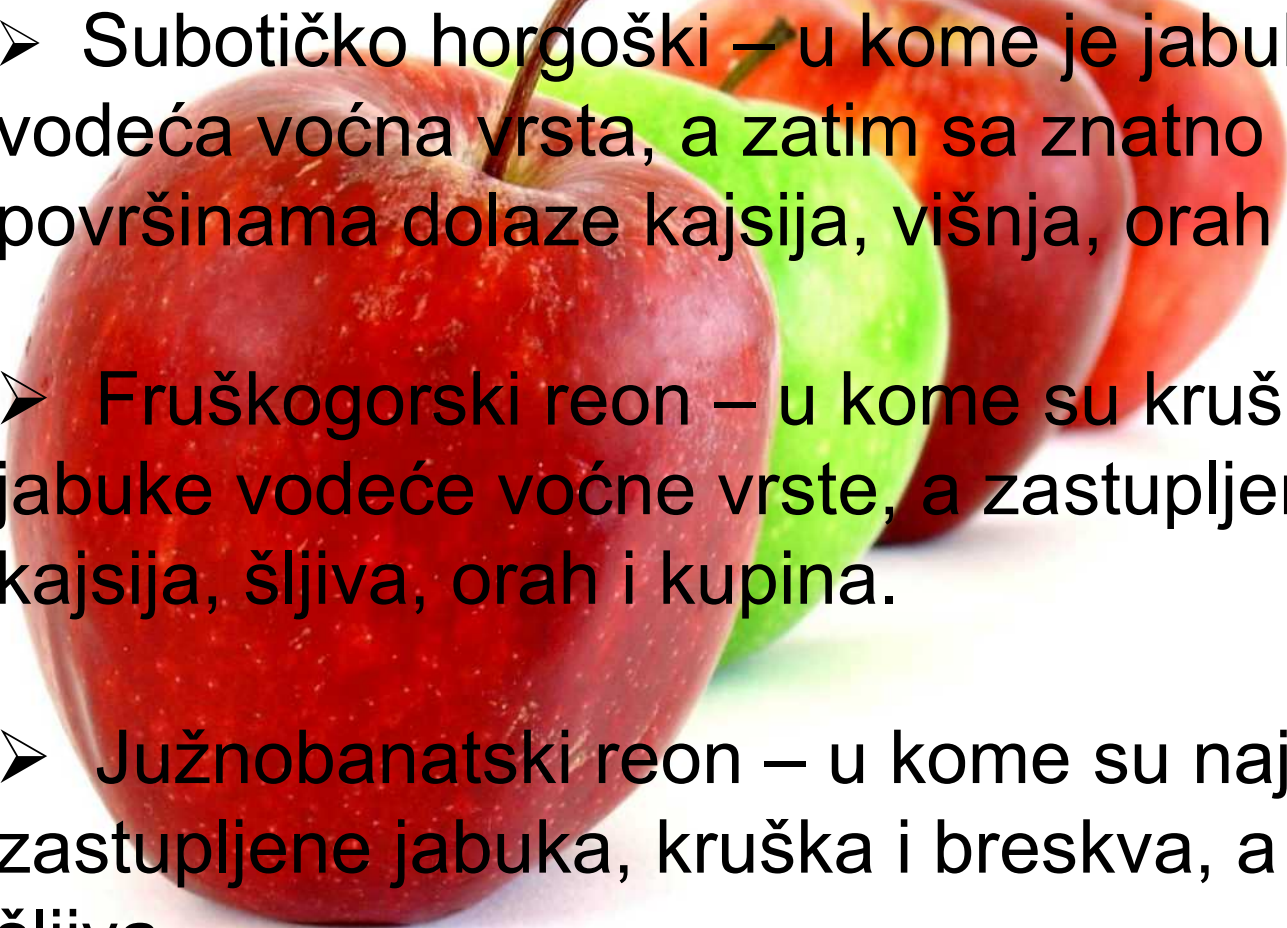
➤ Malina: okolina Arilja, Ivanjice, Valjeva, Čačka, Kosjerića, Lajkovca, Obrenovca i Podkopaonički reon.

➤ Kupina: Okolina Knjaževca, Krupnja, Gornjeg Milanovca, a prati i malinu.

➤ Jagoda: okolina Beograda, Grocke, Smedereva, Požarevca i Leskovca.

GLAVNI VOĆARSKI REONI U VOJVODINI

-
- Subotičko horgoški – u kome je jabuka izrazito vodeća voćna vrsta, a zatim sa znatno manjim površinama dolaze kajsija, višnja, orah i kruška.
 - Fruškogorski reon – u kome su kruške, breskve i jabuke vodeće voćne vrste, a zastupljene su i višnja, kajsija, šljiva, orah i kupina.
 - Južnobanatski reon – u kome su najviše zastupljene jabuka, kruška i breskva, a manje orah i šljiva.